

**Башенко М.І., Бойко О.В., Гавриш О.М., Гончар О.Ф.,
Сотніченко Ю.М., Башенко В.М., Білан А.П.**

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ВИПРОБУВАННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ
В АГРОПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО
НАУКОВИХ РОЗРОБОК З ІННОВАЦІЙНИМ
ПОТЕНЦІАЛАМ
ТА ЇХ НАУКОВО-КОНСУЛЬТАЦІЙНЕ
СУПРОВОДЖЕННЯ В УМОВАХ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ЧЕРКАСИ - 2026

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

ЧЕРКАСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ БІОРЕСУРСІВ

НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

**Науково-практичні рекомендації щодо
випробування, впровадження в агропромислове
виробництво наукових розробок з інноваційним
потенціалам та їх науково-консультаційне
супроводження в умовах Черкаської області**

м. Черкаси - 2026

УДК 338.43:658

DOI: <https://doi.org/10.37617/SPRFTISDWIPAPTCS/2026>

Науково-практичні рекомендації щодо випробування, впровадження в агропромислове виробництво наукових розробок з інноваційним потенціалом та їх науково-консультаційне супроводження в умовах Черкаської області. Науково-практичні рекомендації. – Черкаси: Черкаська дослідна станція біоресурсів Національної академії наук України. – 2026. – 20 с.

В рекомендаціях розглядаються теоретичні засади феномену інноваційного провайдингу. Узагальнюється зарубіжний досвід організацій-них форм інноваційних структур. Аналізується роль інноваційного чинника в підвищенні конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Розглядаються управлінські технології, які склалися за останні роки в інноваційній сфері та всебічно аналізується інноваційна діяльність підприємств. Розкриті причини погіршення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств та зниження активності їхньої інноваційної діяльності.

Розраховані на науковців, викладачів, аспірантів, а також керівників господарств, практиків і всіх, хто здійснює інноваційну діяльність.

Авторський колектив: М.І. Башенко, О.В. Бойко, О.М. Гавриш, О.Ф. Гончар, Ю.М. Сотніченко, В.М. Башенко, А.П. Білан

Рецензенти:

Я.В. Лесик – доктор ветеринарних наук, старший науковий співробітник, професор, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка.

Р.В. Ставецька- доктор с.- г. наук, професор, завідувач кафедри розведення і генетики с. г. тварин Білоцерківського національного аграрного університету.

Рекомендації розглянуті та схвалені Вченою радою Черкаської дослідної станції біоресурсів Національної академії наук України (протокол № 4 від 15 травня 2026 року).

© Башенко М.І., Бойко О.В., Гавриш О.М., Гончар О.Ф.
Сотніченко Ю.М., Башенко В.М., Білан А.П.
© Черкаська дослідна станція біоресурсів НААН

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Особливості інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств	5
Заходи з підвищення ефективності інноваційної діяльності в сільському господарстві.....	10
Сучасні проблеми впровадження наукових розробок у сільськогосподарське виробництво	14
Висновки.....	16
Пропозиції виробництву	17
Список використаної літератури.....	18

ВСТУП

Розвиток науково-технічної та інноваційної діяльності охоплює усі сфери функціонування національної економіки, зокрема і таку її найважливішу та вагомую складову як аграрна сфера. Саме аграрна сфера у першу чергу вирішує найбільш вагомі проблеми життєдіяльності населення будь-якої держави. Перехід аграрної економіки України на інноваційну модель функціонування та розвитку потребує формування та ефективного використання інноваційного потенціалу аграрної науки, де склалася парадоксальна ситуація.

З одного боку, аграрна наука має сформований потужний науково-інноваційний потенціал і є досить розвинутою. Проте з іншого – ефективність використання зазначеного потенціалу залишається низькою. Наукові розробки не комерціалізується і не реалізується на ринку для підвищення конкурентоспроможності галузей агропромислового виробництва. У зв'язку з цим, особливого значення набуває побудова в Україні такої системи управління науково-дослідними роботами, що охоплює повний інноваційний цикл: від ідеї до створення готового інноваційного продукту, його серійного виробництва та впровадження на ринку. Тому в рамках загальної стратегії інноваційного розвитку доцільно активізувати впровадження моделі інноваційного провайдингу, яка передбачатиме взаємовигідні відносини науки, бізнесу і влади та сприятиме посиленню зв'язку між теорією та господарською практикою.

В зв'язку з цим зростає роль управлінських технологій впровадження результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок (НДДКР) – провайдингу, з яким часто ототожнюються венчурні бізнеспроекти за взаємодії науки, виробництва і ринку. Зміст даних рекомендацій включає основи теоретичного підходу щодо управлінської моделі провайдингу в аграрній сфері.

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Поняття «інновація» в перекладі з англійської мови означає «нововведення, новинка» і включає в себе не лише стан (результат), а також процес та дію. Сутність цього поняття постійно уточнюється та доповнюється, шляхом врахування нових особливостей та вимог окремих етапів розвитку суспільства. Тому, не зважаючи на те, що інновація – це одна з базових категорій інноваційної теорії, існує багато визначень цього поняття, наданих, як зарубіжними, так і вітчизняними спеціалістами [8].

Міжнародні стандарти в інноваційній сфері трактують інновацію як кінцевий результат інноваційної діяльності, в яких запропоновані стандарти обстеження досліджень і розробок щодо їх відповідності вимогам інновації, а також в Рекомендаціях Осло (Oslo Manual), які містять міжнародні норми щодо збирання і аналізу даних про інновації [3].

В Україні організаційно-правовою основою інноваційної діяльності слугують окремі закони. Серед них найважливішими є Закон України «Про інноваційну діяльність» [6], та багато інших. Основні засади здійснення інноваційної політики нашої країни розкрито у «Стратегії інноваційного розвитку України на 2010- 2020 рр. в умовах глобалізаційних викликів» Кабінету Міністрів України. Згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність» інновації – це «новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технологія, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного та іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери». Цим законом інноваційна діяльність трактується як «діяльність, що спрямована на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [6.]

Актуальним залишається визначення термінології: «Інновації – це розробка та впровадження нового, за допомогою якого старі, відомі елементи надають нового виразу економіці даного бізнесу» [1]. На думку багатьох вчених, інновація – це такий суспільно-техніко-економічний процес, який через практичне використання винаходів приводить до створення кращих за своїми якостями виробів, ідей, технологій та дає прибуток, її поява на ринку може принести додатковий дохід [2]. Багато визначень зустрічається і в роботах вітчизняних науковців-аграріїв, які стверджують що «інновація – це результат творчого процесу у вигляді нової продукції, технологій, методу тощо; процес уведення нових виробів, елементів, підходів, принципів замість існуючих» [8].

Поділяємо думку вищезгаданих вчених, проте вважаємо за доцільне підкреслити, що інновацією стають лише ті наукові розробки, які впроваджено у виробництво. Результати науково-дослідних робіт – це новації, які в процесі здійснення інноваційної діяльності стають інноваціями.

При виході на ринок інновація являє собою інноваційний продукт (товар), створений на основі новації – економічно привабливого результату творчої праці науковців, дослідників та конструкторів. Необхідними умовами, що сприяють створенню інноваційного продукту є інтелектуальна діяльність, людський капітал, науково-технічний прогрес та підприємницька здатність (рис. 1). У наведеному переліку підприємницька здатність є однією з визначальних умов.

На ринку інновація являє собою інноваційну продукцію. Її впровадження та перетворення на нові конкурентоспроможні товари, фактори виробництва (техніку, технології чи нові можливості використання ресурсів) через процеси капіталізації та комерціалізації потребує діяльності посередника в ланцюзі «наука-виробництво». Це твердження є основоположним для нашого дослідження. Наразі не створено інститутів, які необхідні для соціального закріплення функцій інноваційного

посередництва, тому ця ніша залишається незаповненою з часів планової економіки.

Рис 1. Умови створення іноваційного продукту

Інноваційна діяльність за своєю суттю є посередницькою діяльністю між науковою сферою та споживачем іноваційної продукції. Без здійснення іноваційної діяльності нові розробки та технології не реалізуються у вигляді конкретного товару. Інноваційна діяльність пов'язана з інвестиційною діяльністю, оскільки впровадження нових технологій та техніки потребує значних фінансових ресурсів. Отже, ми вважаємо, що іноваційна діяльність – це діяльність, яка спрямована на використання результатів завершених наукових досліджень і розробок в процесі виробництва нового або вдосконаленого продукту шляхом покращення певних технологічних процесів [4].

Інновація забезпечує досягнення необхідного рівня розвитку сільськогосподарського виробництва за рахунок вивчення попиту на ринку агроінновацій, удосконалення механізму їх впровадження, а також підвищення кваліфікації працівників. У більшості випадків сучасний іноваційний розвиток аграрного сектору розглядається з точки зору реалізації безпосередньої функціональної ролі іновацій. При цьому галузеві особливості визначають специфічні риси іноваційної діяльності,

інноваційного підприємництва та інфраструктури сільськогосподарського виробництва.

Наразі розвиток інноваційного підприємництва у всьому цивілізованому світі вважається критерієм добробуту країни та її сталого економічного зростання. Успішний інноваційний бізнес сприяє підвищенню конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств, збільшує кількість нових робочих місць, створює додану вартість вироблених товарів із використанням новітніх досягнень [5].

Стимулювання розвитку сприятливого підприємницького середовища для розробки і впровадження інновацій потребує створення інфраструктури інноваційної діяльності. Вона є основним інструментом інноваційної економіки, який включає державні і приватні структури, що забезпечують розвиток і підтримку всіх стадій інноваційного процесу [7]. Наразі в Україні існує необхідність трансформації інфраструктури з підтримки інновацій та бізнесу таким чином, щоб вона сприяла стабільності економіки країни.

Інновації в сільському господарстві є важливим елементом підвищення ефективності сільськогосподарських товаровиробників на внутрішньому та зовнішньому ринках. У працях М. В. Зубця, присвячених теоретичному обґрунтуванню утвердження інноваційної моделі розвитку АПК України, зазначається, що інноваційна діяльність в аграрному секторі – це один з найважливіших шляхів забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних ринків сільськогосподарської продукції [8].

Специфіка здійснення інноваційної діяльності в сільському господарстві призводить до того, що за сучасних умов її розвиток в сільськогосподарських підприємствах має здійснюватися на основі принципів, які враховують останні досягнення НТП, а також регіональні та галузеві особливості аграрного сектора. Зокрема, аналізуючи специфіку інноваційної діяльності в сільському господарстві слід звернути увагу на його характерні риси, пов'язані із наявністю живих організмів, сезонністю та

підвищеними ризиками. Крім того, необхідно враховувати, що в галузі переважають поліпшувальні новації, із впровадженням яких сільськогосподарська продукція не змінюється, а тільки набуває вдосконалених властивостей.

З метою розвитку інноваційної діяльності для сільськогосподарських підприємств важливим є їх доступ до національних інформаційних баз та ресурсам ринку агроінновацій, таким як Українська мережа трансферу технологій (Ukrainian Technology Transfer Network – UTTN). Вона є складовою частиною інноваційної інфраструктури, яка сприяє комерціалізації науково-технічного потенціалу і розвитку інноваційного бізнесу в Україні. Розвиток співпраці сільськогосподарських підприємств з UTTN сприятиме генерації ними інформаційних ресурсів у напрямі впровадження агроінновацій [9].

Досвід країн з розвинутою ринковою економікою свідчить про те, що наука, наукоємні технології, активна інноваційна діяльність є вихідною рушійною силою господарської діяльності, а переважаючий приріст сільськогосподарського виробництва забезпечується за рахунок реалізації науково-технічних досягнень. Тому стабілізація і подальший прискорений розвиток інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств неможливий без відтворення нових знань, тиражування досягнень аграрної науки, їх апробації та освоєння у виробництві, участі науки і бізнесу в розробці та експертизі нормативно-правових актів

ЗАХОДИ З ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Першочерговим заходом є виконання наукових розробок, на які виявляють попит сільськогосподарські товаровиробники. З цією метою наукові організації вирішують актуальні завдання сільськогосподарства та визначають потребу підприємств в інноваційних розробках. Підвищення економічної ефективності фінансування інноваційних проектів передбачає удосконалення системи фінансування інноваційної діяльності, зокрема на основі підготовки пропозицій щодо залучення позабюджетних джерел для освоєння інноваційних розробок, страхування ризиків в процесі фінансування інноваційних проектів, надання пільг суб'єктам інноваційної діяльності, розробки заходів щодо включення інноваційних проектів до державних цільових програм. Активізації фінансової і методичної підтримки регіональної інноваційної системи сприяє розробка загальнодержавних та регіональних програм розвитку інноваційної діяльності в сільському господарстві [4].

Серед чинників, що сприяють розвитку інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств, можна виділити наступні: наявність необхідного наукового потенціалу, фінансових ресурсів, вивчення потреб ринку, розвиток інноваційної інфраструктури. Для інноваційно орієнтованих підприємств характерна гнучка організаційна структура, мобільність капіталу, зацікавленість керівництва у впровадженні інноваційних розробок. Сприятливим чинником також є наявність у підприємства можливостей для швидкого отримання необхідної інформації з метою придбання пріоритетних ліцензій, патентів, постійне поповнення інформаційної бази організації щодо інновацій.

До дестимулюючих чинників інноваційної діяльності слід віднести слабку матеріальну базу сільськогосподарських підприємств, домінування традиційного виробництва із використанням застарілої техніки та технологій, складність узгодження інтересів учасників інноваційного процесу через

нерозвитуність інноваційної інфраструктури, недостатня інформаційна база про інновації, джерела їх отримання та механізм впровадження. Наразі у більшості сільськогосподарських підприємств відсутня інноваційна стратегія розвитку через консервативність ієрархічних принципів організаційної структури та байдужість керівників до впровадження нововведень [10].

Виділяють прямий і непрямий трансфер технологій. Під «прямим» трансфером технологій розуміють процес передачі технології від власника безпосередньо підприємству – виробнику кінцевої продукції. За умов наявності значного виробничого та наукового потенціалу в процесі передачі технології (патентуванні, укладанні ліцензійного договору) можуть брати участь не лише сам винахідник, але й спеціалісти відповідного підрозділу трансферу технологій, який функціонує при науковій установі. Такий спеціалізований підрозділ виконує роль виробничо-технологічного провайдера у механізмі трансферу технологій конкретної наукової установи, який має вирішальне значення в її становленні і розвитку [9].

За «непрямого» трансферу технологій одним з ключових учасників процесу впровадження стає стороння організація – посередник між джерелом технології та підприємством (рис. 2). У цьому випадку укладається договір про посередницькі послуги в сфері трансферу зі спеціалізованою компанією. Головним критерієм вибору тієї чи іншої схеми реалізації трансферу є наявність та підбір професійних кадрів. Наприклад, у випадку відсутності підготовлених кадрів у галузі трансферу в науковій установі, доцільно залучити індивідуального провайдера. При цьому додаткові витрати, пов'язані із залученням посередника, будуть окуплені професійним рівнем організації процесу трансферу, який передбачає здійснення не тільки професійного юридичного супроводу контракту, але й забезпечення більш вигідних фінансових умовах договору.

Приймаючи до уваги відмінності наукових установ різних регіонів України у рівні наукового потенціалу та ступені концентрації виробництва у вітчизняній практиці доцільно зважати на досвід США щодо організації

«прямого трансферу» через центри трансферу технологій у великих наукових і промислових центрах.

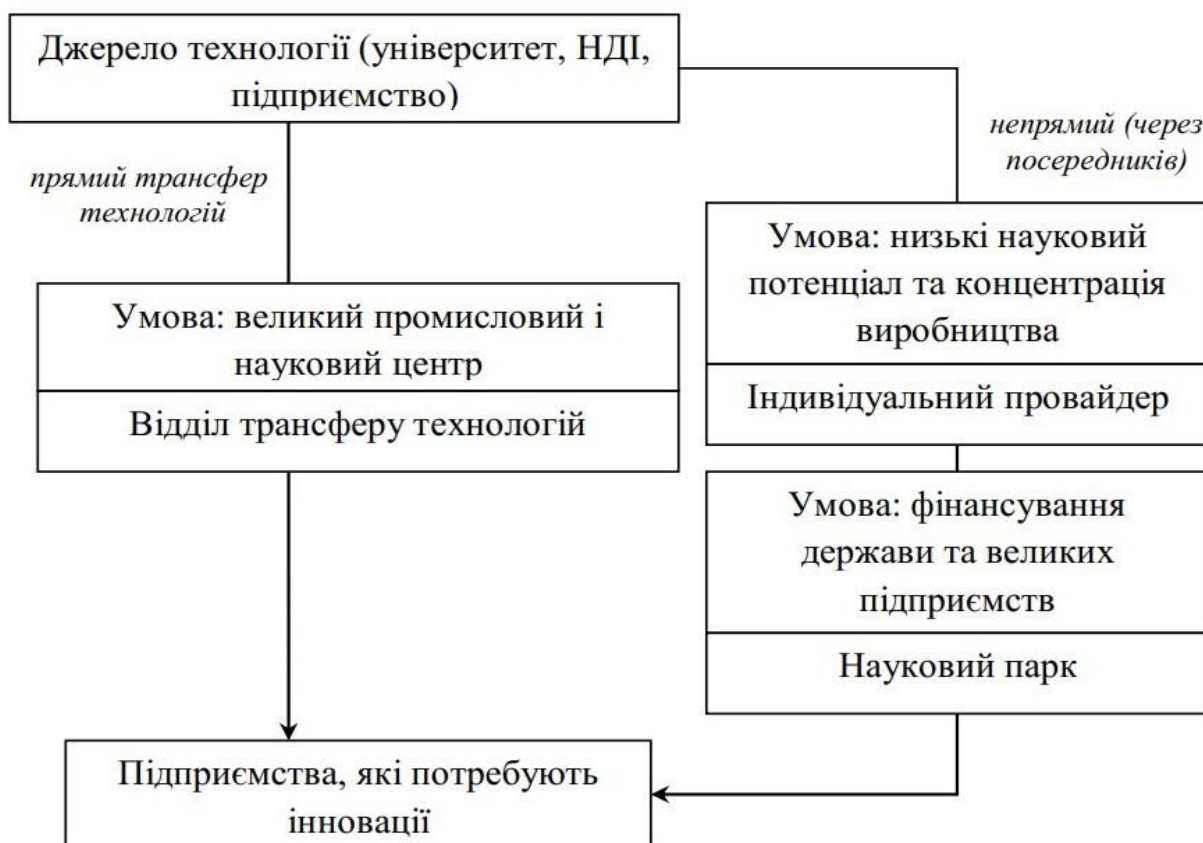

Рис 2. Способи здійснення трансферу технологій

«Непрямий» трансфер технологій за участі професійних посередників (досвід Німеччини), може використовуватись в регіонах з більш низьким науковим потенціалом і низькою концентрацією виробництв, що є визначальним для сільськогосподарського виробництва.

Науково-інноваційна діяльність – це безперервний процес створення, апробації, трансферу наукомісткої продукції у виробництво, її капіталізації та комерціалізації. Безперервність інноваційного процесу через поєднання науково-технічної та інноваційної діяльності досягається завдяки здійсненню інноваційного провайдингу. Він забезпечує вибір результатів наукової діяльності та створення банку інновацій, пошук споживачів науково-технічної продукції та доробку технічних рішень, узгодження інтересів учених, підприємців та провайдерів.

Наразі в аграрному секторі функції впровадження та супровід інновацій значною мірою покладено на сільськогосподарських дорадників, основним завданням яких згідно Закону України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» є поширення та впровадження у виробництво сучасних технологій, новітніх досягнень науки і техніки [6]. Водночас, сільськогосподарський дорадник є особою відстороненою від процесу виробництва і практично незацікавленою в комерціалізації результатів розробок. Саме активною підприємницькою позицією на аграрному ринку процес інноваційного провайдингу відрізняється від сільськогосподарського дорадництва. Адже на відміну дорадника, провайдер самостійно розробляє нову модель розвитку підприємства, залучає необхідні для неї ресурси, піклується про просування продукції на ринок, одержує інноваційну ренту і розподіляє прибуток між усіма учасниками інноваційного бізнес-процесу, з якими взаємодіє на договірній основі.

На нашу думку в якості інноваційного провайдера можуть виступати державні структури такі, як регіональні центри науки, інновацій та інформатизації. Замкнений цикл впровадження інновацій може відбуватися при створенні дочірніх підприємств при наукових організаціях. Інноваційний провайдинг також можуть здійснювати комерційні структури, консалтингові фірми тощо.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ НАУКОВИХ РОЗРОБОК У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ВИРОБНИЦТВО

Враховуючи ключову роль науки у розвитку сільськогосподарського виробництва та його конкурентоспроможності, питання необхідності тісної взаємодії державної влади з науковими установами області та виробниками сільськогосподарської продукції не викликає сумнівів. З метою забезпечення нерозривного зв'язку науки та виробництва ведеться активна робота з формування науково-інноваційно-виробничого комплексу, ядром якого є наукові та інноваційно активні підприємства та організації області. Головне завдання полягає в організації безперервності циклу «дослідження-розробки-технології-виробництво-реалізація».

Однак, як і в цілому по країні, в області існує диспропорція між достатньо великою чисельністю зайнятих в сфері наукового обслуговування, кількістю патентів, які отримані розробниками, і низьким технологічним рівнем виробництва. Таке становище обумовлено відсутністю цілісної інноваційної системи, яка спроможна забезпечити просування наукових розробок у виробництво, недосконалістю законодавчої бази інноваційної діяльності в галузі, відсутністю дієвих стимулів для здійснення інноваційної діяльності, а також нерозвиненістю інноваційної інфраструктури.

Результати соціологічного опитування керівників підприємств підтверджують положення про необхідність активної участі держави у підтримці інноваційної сфери. Бажаними напрямками стимулювання державою інноваційної активності підприємств стають – участь бюджетів у фінансуванні пріоритетних інноваційних проектів та податкові пільги. Для розробки державної та регіональної інноваційної політики необхідно знати фактори, які стримують інноваційну активність підприємств. Більше 60 % керівників та спеціалістів пов'язують низьку інноваційну активність з браком фінансових ресурсів, третина – з неприйнятними умовами кредитування. Саме на усунення цих перепон повинна спрямовуватись діяльність держави,

враховуючи специфічні особливості сільськогосподарського виробництва в окремих галузях.

Зокрема, для 59,4 % підприємств ключовою галуззю є рослинництво, 23,2 % поєднують рослинництво та тваринництво і лише 7,2 % займається тваринництвом. Результати опитування показали, що 72,5 % опитаних керівників вважають розробки та технології у напрямі рослинництва такими, що користуються найбільшим попитом у виробництві. Розробок у галузі тваринництва, зоотехнії, механізації, аграрної економіки потребує 23,2 %, 4,3 %, 4,3 %, 11,6 % та 13,0 % опитаних відповідно.

Серед проаналізованих 72 сільськогосподарських підприємств (96, 0 % від загальної кількості опитаних) визначили себе такими, що здійснюють інноваційну діяльність, з них найбільша частка (34,3 %) ототожнюють її з організаційними удосконаленнями, 19,4 % здійснюють інвестування у наукові дослідження та розвиток. 17,3 % опитаних керівників зазначили, що виробляють нову для свого господарства продукцію. Більшість сільськогосподарських товаровиробників спеціалізується на рослинництві і тому мають найбільшу потребу в нових сортах та гібридах рослин, що і доводять результати опитування. Частки підприємств, які купують патенти, ліцензії та ноу-хау для підвищення ефективності виробництва, а також підвищують інноваційну компетентність персоналу, становлять лише по 6 % за кожним напрямом.

Отже, можемо зробити висновок, що необхідною умовою інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств є підвищення рівня освіти працівників сільськогосподарських підприємств та їх інноваційної компетентності. Доцільним вбачаємо проведення семінарівнавчання і спільних конференцій керівного складу підприємств та науковців. Така взаємовигідна співпраця дозволила б останнім отримати інформацію про потреби виробничників та ознайомити їх з тенденціями в агроінноваціях, новими сортами рослин та породами тварин, ресурсозберігаючими технологіями тощо.

ВИСНОВКИ

1. Теоретично доведено, що застосування провайдингу сприяє створенню інноваційного продукту, дозволяє об'єднати окремі складові науково-технічної та інноваційної діяльності й має кінцевою метою підвищення ефективності наукових досліджень та забезпечення ринку конкурентоспроможною наукомісткою продукцією. Удосконалення взаємодії сільськогосподарських підприємств з науковою сферою та інноваційним бізнесом передбачає забезпечення істотного зростання недержавних вкладень в НДДКР і є найважливішою потенційною можливістю, яку надає інноваційний провайдинг.

2. Поглиблений науковий підхід до класифікації інноваційних провайдерів передбачає її доповнення такими кваліфікаційними ознаками, як структура та функції, які вони виконують. Доведено необхідність врахування спеціалізації та рівня науково-технічного потенціалу наукових установ при створенні інноваційних структур різних видів для ефективної взаємодії науки та виробництва.

3. Специфіка інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств формується під впливом масштабу їх виробничих систем, рівня концентрації капіталу, фінансового становища сільських товаровиробників, інвестиційної привабливості сільськогосподарського виробництва, інноваційного потенціалу аграрного сектору, стану його інноваційної інфраструктури, а також рівня співпраці сільськогосподарських підприємств з науковими установами.

ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ

Під інноваційною діяльністю сільськогосподарських підприємств, яка здійснюється на засадах провайдингу, пропонуємо розуміти процес залучення наукових установ до впровадження наукових розробок у господарську практику сільськогосподарських підприємств. Однією з найефективніших форм реалізації інвацій є створення наукових парків, агротехнопарків та бізнес-інкубаторів.

Список використаної літератури

1. Балежентис А. (2013). Модели кооперации науки и бизнеса в Литве. Кооперативні читання: 2013 рік: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. – Житомир : ЖНАЕУ, 2013. – С. 81–87.
2. Всеукраїнський конкурс інноваційних ідей – 2011 [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт Мережі регіональних центрів інноваційного розвитку /Всеукраїнська громадською організацією «Українська асоціація європейських студій». – Режим доступу: <http://innovate.at.ua>
3. Довгій Ю. Ю., Фещенко Д. В., Кащук К. М. (2013). Оцінка економічної ефективності впровадження інноваційних розробок в галузі тваринництва. Вісн. Хмельн. нац. ун-ту. – 2013. – №4, т. 2 : Економічні науки. – С. 147–151.
4. Жук М. В. Бородіна О. М. (2008). Інфраструктурне забезпечення інноваційного процесу в Україні. Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 8. – С. 66–70
5. Захарець Д. (2011). Про інноваційний бізнес та патентну систему США. Інтелектуальна власність. – 2011. – № 3. – С. 58–61.
6. Про інноваційну діяльність: Закон України від від 13 грудня 2022 року N 2849-IX. Grafiati URL: Закон України «Про інноваційну діяльність» за текстом Верховної Ради України (дата звернення: 15.01.2026). [Електронний ресурс] : офіц. сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <https://surl.li/ubsjkl>
7. Зінчук Т. О., Кащук К. М. (2012). Трансфер інноваційних технологій: сутність та значення у розвитку вітчизняної економіки. Зб.наук. пр. Таврійського держ. агротехнолог. ун-ту. Сер. Економічні науки. – 2012. – № 2(18), т. 4. – С. 199–208.
8. Зубець М. В., Володін С. А. (2009). Науково-організаційна база інноваційного розвитку аграрної науки. Вісн. аграр. науки. – 2009. – № 6.– С. 7–13.
9. Інноваційна діяльність та трансфер науково-технічних розробок [Електронний ресурс] : офіц. сайт / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/activity/63/64/innovatsijna-diyalnist-ta-transfer-naukovotekhnichnikh-rozrobok/>.
10. Кащук К. М. (2011). Проблеми розвитку інноваційного провайдингу в агроформуваннях України. Актуальні проблеми інформаційних технологій, економіки та права : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 23-24 лют. 2011 р. – Чернівці : Книги – XXI, 2011. – С. 144–145.

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИПРОБУВАННЯ,
ВПРОВАДЖЕННЯ В АГРОПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО НАУКОВИХ
РОЗРОБОК З ІННОВАЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛАМ ТА ЇХ НАУКОВО-
КОНСУЛЬТАЦІЙНЕ СУПРОВОДЖЕННЯ В УМОВАХ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Наукове видання

**Башенко Михайло Іванович
Бойко Олександр Васильович
Гавриш Олександр Миколайович
Гончар Олексій Федорович
Сотніченко Юлія Миколаївна
Башенко Володимир Михайлович
Білан Анатолій Петрович**

Автори будуть вдячні за відгуки, які можна надіслати
за адресою:

Черкаська дослідна станція біоресурсів
Національної академії наук України,
Вул. Пастерівська, 76, м. Черкаси, 18007
e-mail: bioresurs.ck@ukr.net

Підписано до друку 19.05.2026. Формат 60x84 ¹/₁₆

Наклад 300 прим. Папір офсетний.

Оригінал-макет виконано в ЧДСБ НААН
18007 м. Черкаси, вул. Пастерівська, 76